A JEWISH CANADIAN DAILY Circulated All Over CANADA And Abroad

THE HEBREW JOURNAL
דער אידישער זשורנאל

VOLUME XII No. 4442 TORONTO, MONDAY, APRIL 6 1925 יב ניסן, תרפ"ה טאָראָנטאָ, מאָנטאָג דער 6־טער אפריל, 1925. PRICE THREE CENTS

שאָליטיש אונטערהענניג JZ נאַציאָנאַל.

א צייטונג וועלכע ניט פרייהייט פון אויסדרוק צו אלע שיכטען.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY APR 8 1925 Astor, Lenox and Tilden Foundations

N. Y. Public Library 476 Fifth Ave.

דאמיניאנס פון קאנאדע און ניו זעלאנד פארלאנגען דירעקטע פארבינדונגען מיט דעם פעלקער בונד

די דאמיניאנס נעהמען שריט פאר גרעסערער אומאפהענגיג־קייט. — ווילען ניט אז פארהאנדלונגען זאלען פארקו־מען דורך ענגלאנד. — טשעמבערלין וועט ארויסטרע־טען געגען דיזער שטרעמונג פון דעצענטראליזאציע.

זשענעוואַ, אפריל 5.

דריי ענגלישע דאמיניאנס האבען אין די לעצטע 24 שעה גענומען א גאנץ באדייטענדען שריט אין דער ריכטונג פון פארגרעסערען זייער אימאפהענגיגקייט פון ענגלאנד. וואס שייך אויסלענדישע אנגעלעגענהייטען און די פארבינדונגען מיט'ן פעלקער־בונד.

ניו־זעלאנד האט אפיציעל פאר־לאנגט פון פעלקער־בונד סעקרעטאריאט, אז אלע צושריפטען זאלען אין דער צו־קונפט געשיקט ווערען צום פרעמיער אין וועלינגטאן און ניט צום קאלאניאל מי־ניסטעריום אין לאנדאן. דער זעלבער פארלאנג איז אויך געקומען פון דער קאנ־אדער רעגירונג.

אירלאנד'ס אונטערשרייבען דעם אפ־מאך פון דער אפיום־קאנפערענץ איז אויך א שריט אין דער זעלבער ריכטונג.

די פארלאנגען פון ניו־זעלאנד און פון קאנאדע האבען דא ארויסגערופען א שטיקעל סענסאציע. די בעאמטע פון פעלקער־בונד זיך איצט אז דער ריכטונג פון דער אמעריקאנער קוירנעל האט, וואס ער האט געמאכט אין ווערסאל, אז „דאס וואס מען לאזט צו די דאמיניאנס אין פעלקער־בונד מיט א שטימע מיינט ניט אזויפיל ווי זעקס שטימען פאר ענגלאנד. נאר דאס איז דער אנהויב פון דער צופאלגנג פון דער ענג־לישער אימפעריע.

מען העלפט דא אויך, אז דער ענג־לישער אויסערן־מיניסטער טשעמבערלין וועט קירצליך ארויסטרעטען מיט א רע־דע נעגען דיזע שטרעמונגען. וואס ווערט דא כאצייכענט אלס „דעצענטראליזא־ציע".

פאלעסטינע וועט שטענדיג בלייבען אראביש. זאגט באוואוסטער ענגלישער פובליציסט

לאנדאן, אפריל 5. (איטא).

נאָרוויץ, דער רעדאקטאר פון „אב־זערוואר" און איינער פון די בעסטע ענג־לישע פובליציסטען, ווידמעט היינט א האלבען־פיידיש ארטיקעל צו דער ער־עפענונג פונ'ם העברעאישען אונ'יווערזי־טעט אין ירושלים. אין וועלכען ער דריקט אויס די מיינונג, אז דער פאליטישער ציוניזם קען ניט פארווירקליכט ווערען.

די ערעפענונג פון דעם אונ'יווערזי־טעט — שרייבט נאָרוויץ — איז געווען איינע פון יענע סצענען אין דער געשיכ־טע וואס פארכאפען די פאנטאזיע פון דער גאנצער וועלט. די אידעאלען וואס דער אונ'יווערזיטעט שטעלט כיט זיך פאר רעפרעזענטירען די אמת'ע און איינ־ציגע האפנונג פונ'ם ציוניזם. אויב דער ציוניזם זאל זיך דערביי אפשטעלען וועט עס ניט האבען קיין שום געגנערשאפט.

אבער דער פאליטישער ציוניזם — זאגט נאָרוויץ ווייטער — איז שוין גאר און אנדער זאך. פאלעסטינע אלס גאנצע קען קיינמאל ניט צוגענומען ווערען פון איסלאם. אפילו די מעכטיגע קרייץ־צו־גען האבען ניט געקענט באזיגען פאלעס־טינע פאר'ן קריסטענטום. די אדאבער וועלען בלייבען פיער פינפטעל פון דער פאלעסטינער באפעלקערונג. די אראבער סענען פיעל געוויגען פון די עקאנאמישע אויפטואונגען וואס די ציוניסטען פיהרען דורך אין לאנד. אבער זיי וועלען קאר אפערירען גאר דאן, ווען דער ציוניזם וועט זיי איבערציינען, אז די אידען וועל־לען שטענדיג זיין א מינאריטעט אין לאנד. דיזע פאליסי איז שוין אנערקענט געווארען און איז אנגענומען געווארען פון דער פאלעסטינער אדמיניסטראציע און אויב די ציוניסטען אנטזאגען זיך צו אנערקענען עס, וועט פון דעם ציוניזם ווערען א טראגעדיע.

סכסוך איבער מאזול נעשליכטעט

זשענעוואַ, אפריל 5.

דער פעלקער־בונד האט באקומען ידיעות, אז טערקיי און ענגלאנד זענען געקומען צו אן אויסגלייך וועגען דעם סכסוך איבער דער מאזול־טעריטאריע אין דערמיט איז אפגעשאפט געווארען די געפאהר פון א צווייטן מאלינאָווסקי אין מזרח־אייראָפּע.

מאניפעסטיגן מצה באליעבט ביי מיליאָנען אידען איבער דער גאנצער וועלט.

דאמיניאנס פון קאנאדע און ניו זעלאנד פארלאנגען דירעקטע פארבינדונגען מיט דעם פעלקער בונד

וועלען שאפען הילף פאר די סטרייקענדע מיינער

אמאלגעמייטער האט געשיקט הונדערט דאלאר.

אין קאנפערענץ פאר די סטרייקענ־דע מיינער, איינבארופען פון די פועלי־ציון, האבען זיך באטייליגט דעלעגאטן פון דער קלאוקמאכער יוניאן, אמאלגע־מייטער יוניאן, ארבייטער רינג, נאציע־נאלער ארבייטער פארבאנד, סאציע־אליסטישער פארבאנד, און פועלי ציון.

די פארזאמלונג האבען באשלאסען צוליידן זיך צו ווענדען מיט סובסקרי־פשאן ליסטען פאר מאלדיגע הילף. עס איז אויך באריכטעט געווארען אז די חיגע דרישאינט באאדרד פון די אמאלגעמייטער האט געשיקט די סומע פון הונדערט דאלאר, צום סטרייק קאמיטעט.

עס זענען ערוועהלט געווארען פאלג־נענדע בעאמטע:

כ. מעקאן, פארזיצענדער; בינאַ־נעיז, סעקרעטאר; י. וואלערשטיין, קאר־סעקרעטאר; טש. שאיי, קאסיר; מ. קרוגער, פרעם קאמיטעט.

די דעלעגאטען זענען אויפגעפאדערט געווארען גלייך צוצוטרעטען צו דער אר־בייט און זענען אז א באדייטענדע הילפס סומע זאל געשאפען ווערען.

אלעקסאנדער מילעראן

מילעראן ערוועהלט צום סענאט

אלעקסאנדער מילעראן, דער געווע־זענער פרעזידענט פון פראנקרייך, איז ער־וועהלט געווארען צום סענאט, אין ספע־ציעלע וואהלען וואס זענען פארגעקומען אין דעם סעין וואהלקרייז.

מילעראן איז איינער פון די בי־טערסטע פאליטישע געגנער פון פרעש־מיער העריא און זיין ערוועהלונג איצט, ווען די רעגירונג מאכט דורך א פריזיס, ווערט צוגעגעבען גרויס באדייטונג.

פראפעסאר מאלטער, באוואוסטער אי־דישער געלערענטער, געשטארבען

פילאדעלפיע, אפריל 5.

פראפעסאר הענרי מאלטער, הויפט פון דעפארטמענט פאר תלמוד'ישע לעה־רען אין דראפסי קאלעדזש, איז דא פלוצלונג געשטארבען.

דער נפטר איז געווען פראפעסאר פון תלמוד זינט דראפסי קאלעדזש איז געגרינדעט געווארען. ער האט פיעל געשריבען אין זויסענשאפטליכע זשורנאלען אויף דער גאנצער וועלט. זיין לעצטעס ווערק איבער „סעדריה גאון", איז איבע־ראל אויפגענומען געווארען מיט די העכ־סטע לויב־ווערטער.

די לויה וועט פארקומען מארגען פון דראפסי קאלעדזש.

פאלעסטינע וועט שטענדיג בלייבען אראביש. זאגט באוואוסטער ענגלישער פובליציסט

נאָרוויץ זאגט ווייטער, אז איבער ניין־צעהנטעל פון אלע אידען וועלען בלייבען וואוינען אין די גלות־לענדער ווי עס וועט יא זיין א אידישע פאלעסטינע אדער עס וועט ניט זיין, און די אידישע וועלט־פראבלעם וועט בלייבען אקוראט ווי זי איז איצט. די נעטעסטע אידישע פראבלעם וועט זיין ניט פאלעסטינע נאר ווילען.

קאנפערענץ פון ציון ארגאניזאציע אזו אגודה אין מאי

לאנדאן, אפריל 5, (איטא).

דעם נעקסטען מאי וועט זיך דא אנהויבען א קאנפערענץ פון פיהרער פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע און פון דער אגודת ישראל. דר. חיים ווייצמאן וועט פארטרעטען די ציון־ארגאניזאציע און דזשיזיאק ראזענהיים וועט פארטרע־טען די אגודה.

עס איז ספעציעל באשטימט געווא־רען, אז די קאנפערענץ זאל פארקומען ניט פריהער פון מאי כדי דר. חיים ווייצ־מאן זאל זיך פערזענליך קענען באטייליגען אין דעם.

רעגען פרישט אפ פאלעסטי־נער אידען

ירושלים, אפריל 5, (איטא).

הץ פאלעסטינער אידען פרעהען זיך מיט'ן רעגען וואס איז געגאנגען היינט א גאנצען טאג. דער־רעגען איז געווען אן אמת אנגעלענטער גאסט, ווייל דאס לאנד איז געווען אין געפאהר פון א טרייסעניש איבער'ן מאנגעל אין רעגען.

פאראייניגטע צדקה א נויטווענדיגקייט אין אמעריקע, זאגט דזש. ביליקאוו

צדקה פעדעראציע האט געזאמעלט איין און זיבעציג טויזענט דאלאר לעצטעס יאהר. האט בלויז זעכצעהן הונדערט מיטגלידער. — איז פראדוקטיוו אויף אלע צדקה גע־ביעטען. — פיער פראצענט טאראנטער אידען באלאנגען צו דער צדקה פעדעראציע.

„אמעריקאנער צדקה פראבלעמען מוז זיין געלעזען ווערען אויף א סיסטעמאטי־שען אופן. ניט בלויז ברויט צו דערהאל־טען דעם אריכאן מיט א מאהלצייט, אדער א מלבוש איפ'ן קערפער, ראטע־ווען אדער העלפט דעם נויטבאדארפ־טיגען, נאר א געגריר אונטערזוכונג פון דער גאנצער פאמיליע. הילף פאר דעם אריכאן, ער זאל קענען ווערען זעלבסט־שטענדיג, הילף פאר דער פאמיליע צו קענען זיך זעלבסט ערציהען, דאס דארף זיין, און איז, דער וועג ווי אזוי אנצוזיהי־דען הילפס ארבייט אין אמעריקא". מיט דעם אויסדרוק האט מר. דזשייקאב ביליק־קאוו אנגעהויבען זיין לענגערע רעדע וועג־טען הילפס ארבייט, וואס ער האט געהאל־טען פאר די צדקה־פעדעראציע מיטגליע־דער, נעכטען נאכמיטאג ביי דער יעהר־ליכער פארזאמלונג אין בראנזוויק תלמוד תורה.

מר. ביליקאוו, וועלכער איז זעהר בעהאוועגט אויף דעם געביט, און איז פארבינדען מיט דער פילאדעלפיער פע־דעראציע, האט פאר די פארזאמלטע געשילדערט די איינגאבען פון „סאשעל וואירקערס", ווי אויך די ארבייט וואס דארף געטאן ווערען פאר די אריכע. אום די הילף וואס מען גיט זיי זאל זיי ניט מאכען פאר קיין שטענדיגע בעטלער.

מיט א רייהע פאקטען האט ער באר־ווייזען אז נאר א פאראייניגטע קערפער־שאפט אויף דעם צדקה געביט "וועלבע נעהמט אין זיך אריין אלע פאזען פון אריכאן, און קען לינדערען אלע נויטען פון ליידענדען. דאס איז די קערפער־שאפט צו באזארגען שטאדטישע צדקה. ער האט אויך אפגעלייגט צו די מיט־גליעדער צו פארטאפלען זייערע ביי־שטייערונגען.

מר. י. וואלף, עקזעקוטיוו דירעק־טאר, האט געלעזען א לענגערען באריכט וועגען דער פעדעראציע ארבייט, איבער־געבענדיג א פולשטענדיג בילד, ווי אזוי די קערפערשאפט ארבייט אין שטאדט, ווי אויך ווי אזוי עס ארבייטט די אנגע־שלאסענע הילפס ברענטשעס.

אין לויף פון יאהר 1924, האט די צדקה פעדעראציע ערהאלטען פון טאר־אנטער אידען איין און זיבעציג טויזענט דאלאר. דערמיט האט די פעדעראציע געשטיצט די קינדער היים, אידישער באיעם קלוב, ביג ברארערס סאסייעטי, דעם באיעם עמפ, גורלס קלוב, פרעש עיר פאנד, דאס אידישע האספיטאל, די באטווידניטי אייד, דעם גמילת חסד, און אנדערע.

מר. וואלף'ס באריכט, וועלכער האט געדויערט א צייט, און וועלכער וועט גע־דרוקט ווערען אין „זשורנאל" ווי געלע־זען, איז ווארעם באגריסט געווארען פון די פארזאמלטע, וועלכע זענען באקאנט געווארען מיט די גרויסע אר זעהר נוצ־ליכע ארבייט פון דער פעדעראציע.

ראבאי בריקנער, דער פארזיצענדער פון דער צדקה פעדעראציע, האט אפעלירט צו די אנוועזענדע מעהר אנטייל צו נעה־מען אין דער ארבייט, און זיך ענערגישער באטייליגען אין דער פעדעראציע.

עס האבען אויך גערעדט ראבאי־נער פעלדמאן פון פילאדעלפיא, עדמונד שווי־ער, און לאיער אייב קאהן, דער האנא־ראי סעקרעטאר פון דער פעדעראציע.

עס איז אויך באקאנט געווארען אז די פעדעראציע האט בלויז זעכצעהן הונ־דערט מיטגלידער, וואס לויט די צאהל טאראנטער אידישע איינוואוינער מאכט עס אויס בלויז פיער פראצענט.

לאנטשעאן פאר מר. ביליקאוו

איינס אזייגער איז פארגעקומען אין פרימקאוו קלוב א לאנטשעאן פאר מר. חזיייקאב ביליקאוו, וועלכער איז געווע־זען דער גאסט פון טאג.

צום לאנטשעאן זענען געלאדען גע־ווארען די בעאמטע און נאהענטע טוער פון דער פעדעראציע, און קורצע הערעס זענען געהאלטען געווארען פון ראבאי בריקנער, דזש. ביליקאוו, ע. וואלף, און אנדערע.

טראסטיעס ערוועהלט

די ערוועהלט צעהן טראסטיעס פאר דעם קומענדען יאהר זענען: טשארלס דרייזמאן, מ. געלבער, פ. האטנער, נ. ל. נאטאנזאן, ח. ראטענבערג, דזש. סינגער, ל. מ. סינגער, דזש. שווארץ, הייזמאן סמיט און ב. וויס.

באשלאסען געווארען אז די יעהר־ליכע פארזאמלונגען פון דער פעדעראר־ציע זאלען פארקומען אין יאנואר, אנ־שטאט אין אפריל.

א פאלשטענדיגער פינאנציעלער באר־ריכט, ווי אויך דער באריכט פון מר. וואלף וועט די טעג ערשיינען אין „אידי־שען זשורנאל".

פויליש אמבאסאדאר אין מאסקווע „באדויערט" ברוטאלען מארד פון צוויי קאמוניסטען

ריזיגע דעמאנסטראציעס אין רוסלאנד געגען פוילען.

מאסקווע, אפריל 5.

דער פוילישער אמבאסאדאר האט איבערגעגעבען א נאטע צום קאמיסאריי־אט פאר אויסלענדישע ענינים, אין וועל־בער עס ווערט אויסגעדריקט באדויערען אויבער דער ערמאר־דרונג פון די צוויי פוי־לישע רעוואלוציאנערען באנאנסקי און ווערזארסקעוויטש.

דיזע צוויי רעוואלוציאנערען זענען, ווי באקאנט, ערמאר־דעט געווארען פון א פוילישען זשאנדאר, ביים רוסיש־פוילי־שען גרענעץ, וואהרען כען האט זיי גע־פערצעהן שטערט אין עס שיינט, אז זיי האבען קיין איינעם ניט ערוועהלט.

קיין וויכטיגע אישוס זענען אין דעם קאמפיין ניט געווען און די בירגער האר־בען טוט ארויסגעצייגט קיין שטארקען אינטערעס צו די וואהלען.

פרעמיער טונים האט היינט אריינ־גענעבען זיין רעזיגנאציע צום קעניג, דער לעצטער האט גענעבען דעם פרעמיער צו בלייבן אין אמט, ביז ער וועט פארמירען א נייעם מיניסטערען־קאבינעט.

פוילישער אמבאסאדאר אין מאסקווע „באדויערט" ברוטאלען מארד פון צוויי קאמוניסטען

ריזיגע דעמאנסטראציעס אין רוסלאנד געגען פוילען.

מאסקווע, אפריל 5.

דער פוילישער אמבאסאדאר האט איבערגעגעבען א נאטע צום קאמיסאריי־אט פאר אויסלענדישע ענינים, אין וועל־בער עס ווערט אויסגעדריקט באדויערען אויבער דער ערמאר־דרונג פון די צוויי פוי־לישע רעוואלוציאנערען באנאנסקי און ווערזארסקעוויטש.

דיזע צוויי רעוואלוציאנערען זענען, ווי באקאנט, ערמאר־דעט געווארען פון א פוילישען זשאנדאר, ביים רוסיש־פוילי־שען גרענעץ, וואהרען כען האט זיי גע־ווארטעט אין א נעבעך־הויז.

פלאנעווען א לופט־רייזע פון וואנקא־ווער ביז מאנטרעאל

מאנטרעאל, אפריל 5.

די ערשטע לופט־רייזע איבער גאנץ קאנאדע וועט דורכגעפיהרט ווערען אנ־הויב קומענדען הערבסט, לויט פלענער וואס ווערען איצט אויסגעארבייט. דער פארזוך וועט געמאכט ווערען אויף דער לופט־שיף „וויקינג".

די רייזע וועט זיך אנהויבען פון וואנקאווער. מען וועט ארויספאהרען גאנץ פריה און לויט די פלענער דאס די לופט־שיף זיין אין מאנטרעאל ארום מיטאג צייט דעם קומענדען טאג.

קוירנעל דזשיי, וויליאמס וועט פיה־רען מיט'ן שיף.

איז שוין דא א פרינצעסין פאר'ן פרינץ?

אפשר וועט אונזער פרינץ אף ווייל־ס פארט ווערען א נייעם, אז א פרינצע־סין מארטא, א פלימעניגע פון דעם שווע־דישען קעניג וועט ווארשיינליך נאר אין גיכען אפיציעל ערקלערט ווערען אלס די באשערטע פון אונזער פרינץ.

שוין טאקע צייט צו האבען נחת פון אונזער פרינץ.

מארקס איז דער קאנדידאט פון דייטשע רעפובליקאנער

בערלין, אפריל 5.

די דייטשע רעמאקראטישע פארטיי האט גוטגעהייסען די פרעזידענט־קאנדי־דאטור פון דר. ווילהעלם מארקס. די קאר־אליציע פון די רעפובליקאנישע פארטייען איז דערמיט פארפלשטענדיגט געווארען און מען קען איצט בכמעט מיט זיכערקייט פאראויסזאגען, אז דר. מארקס וועט זיין דער נעקסטער פרעזידענט פון דייטש־לאנד.

אויפשטאנד אין אלבא־ניע אונטערדריקט

ריגא, אפריל 5.

פון אלבאניע ווערט געמעלדעט, אז עס איז ראדט באאייטענס ענטדעקט גע־ווארען א פארשווערונג צו דורכפיהרען א באוואפענטען אויפשטאנד אין צוויי פון די פיהרער זענען הינגעריכטעט געווארען.

עס זאל הייסען, אז דער אויפשטאנד איז געווען געפלאנט פון קאמוניסטען.

איז שוין דא א פרינצעסין פאר'ן פרינץ?

אפשר וועט אונזער פרינץ אף ווייל־ס פארט ווערען א נייעם, אז א פרינצע־סין מארטא, א פלימעניגע פון דעם שווע־דישען קעניג וועט ווארשיינליך נאר אין גיכען אפיציעל ערקלערט ווערען אלס די באשערטע פון אונזער פרינץ.

שוין טאקע צייט צו האבען נחת פון אונזער פרינץ.

מארקס איז דער קאנדידאט פון דייטשע רעפובליקאנער

בערלין, אפריל 5.

די דייטשע רעמאקראטישע פארטיי האט גוטגעהייסען די פרעזידענט־קאנדי־דאטור פון דר. ווילהעלם מארקס. די קאר־אליציע פון די רעפובליקאנישע פארטייען איז דערמיט פארפלשטענדיגט געווארען און מען קען איצט בכמעט מיט זיכערקייט פאראויסזאגען, אז דר. מארקס וועט זיין דער נעקסטער פרעזידענט פון דייטש־לאנד.

אויפשטאנד אין אלבא־ניע אונטערדריקט

ריגא, אפריל 5.

פון אלבאניע ווערט געמעלדעט, אז עס איז ראדט באאייטענס ענטדעקט גע־ווארען א פארשווערונג צו דורכפיהרען א באוואפענטען אויפשטאנד אין צוויי פון די פיהרער זענען הינגעריכטעט געווארען.

עס זאל הייסען, אז דער אויפשטאנד איז געווען געפלאנט פון קאמוניסטען.

סאוויעט באפרייט טויזענט ארעסטירטע

קיעוו, אפריל 5.

א ספעציעלע סאוויעט־קאמיסיע וואס אונטערזוכט איצט די פריזאנס אי־בער'ן גאנצען לאנד, האט פאראורדענט אז איבער טויזענט ארעסטירטע זאלען באלד פריינגעלאזען ווערען.

צווישען די באפרייטע זענען דא אזעלבע וואס זענען געווען פאר פאלי־טישע פארברעכען.

אראבער אין דמשק סטרייקען אויך

ירושלים, אפריל 5, (איטא).

א טייל פון דער אראבישער באפעל־קערונג אין דמשק האט באשלאסען אז סטרייקען אין דעם טאג ווען לארד באל־פור וועט אנקומען אהער, אויף זיין כאר זוך אין סיריע.

פיער הונדערט אימיגראנטען אנגעקומען

פיער הונדערט אימיגראנטען זענען נעכטען אנגעקומען אין שטאדט אויף א ספעציעלען באהן פון מאנטרעאל. די מעהרהייט ניי־אנגעקומענע זענען פון ענג־לאנד און זיי פאהרען אין פארשידענע פונקטען פון דער פרעווינץ.

אנגעקומענע שיפען

„מאנגלער" פון ליווערפול און סט. דזשאן.

„מינערעסא" פון גלאזגאו און סט. דזשאן.

„קאנ. ריידער" פון לאנדאן און סט. דזשאן.

אין שטורם — פון — לעבען

א שפאגענדער אינטערעסאנטער מאדערנער שעהנער ראמאן

מיטוואך ערב פסח — און — „זשורנאל"